

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 10.1.2007
COM(2006) 846 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Planul prioritar de interconectare

{SEC(2006) 1715}
{SEC(2007) 12}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Planul prioritar de interconectare

CUPRINS

1.	Necesitatea unor acțiuni urgente	3
2.	Evoluția actuală a infrastructurii energetice europene	6
3.	Acțiuni necesare: Propunerile Comisiei	8
3.1.	Infrastructura-cheie întâmpină dificultăți semnificative	8
3.2.	Desemnarea coordonatorilor europeni în vederea urmării proiectelor prioritare identificate	11
3.3.	Planificarea rețelelor conform necesităților consumatorilor	12
3.4.	Garantarea accelerării procedurilor de autorizare	13
3.5.	Furnizarea unui cadru clar privind investițiile	14
4.	Concluzii	15
Anexa 1		17
Anexa 2		18
Anexa 3		19
Anexa 4		21

1. NECESITATEA UNOR ACȚIUNI URGENTE

Sistemele de interconectare facilitează transportul surselor energetice la nivel inter-regional și trans-frontalier și reprezintă o condiție prealabilă în vederea unei piețe interne funcționale. Necesitatea unei politici consolidate în vederea realizării proiectelor de infrastructură prioritare a fost subliniată de șefii de stat și de guvern ai UE la Hampton Court, în octombrie 2005. Anterior, cu ocazia Consiliului European de la Barcelona din 2002, statele membre au adoptat, de asemenea, mărirea nivelurilor minime de interconectare la 10%. La ora actuală, un număr semnificativ de state membre încă nu au atins acest obiectiv¹. Consiliul European din martie 2006 a solicitat adoptarea unui Plan prioritar de interconectare (Planul), ca parte integrantă a Revizuirilor strategice privind energia europeană (SEER)². Consiliul European din iunie 2006 a solicitat să se acorde un sprijin total proiectelor externe de infrastructură energetică menite să amelioreze securitatea aprovizionării.

Politica energetică pentru Europa (PEE) trebuie să urmărească dezvoltarea unei infrastructuri energetice eficiente în vederea atingerii obiectivelor privind durabilitatea, competitivitatea și securitatea aprovizionării.

Durabilitate. O nouă infrastructură energetică semnificativă este necesară în vederea integrării energiei electrice generate din surse energetice regenerabile. De asemenea, această infrastructură va îmbunătăți eficiența noilor capacități de generare instalate la nivel european și va micșora posibilitatea investițiilor ineficiente în capacitățile de generare.

Competitivitate. Performanțele eficiente ale infrastructurii energetice sunt vitale pentru funcționarea și dezvoltarea unei piețe energetice interne eficiente. Acest lucru favorizează schimburilor comerciale inter-regionale, ceea ce duce la o concurență efectivă și limitează abuzul de putere pe piață.

Securitatea aprovizionării. Având în vedere dependența semnificativă a pieței energetice interne de surse de aprovizionare externe, diversificarea surselor și rețele de interconectare corespunzătoare sunt necesare în vederea intensificării securității aprovizionării și a solidarității între statele membre (ex. insulele energetice).

Politici și măsuri comunitare

Uniunea Europeană (UE) a stabilit o serie de politici menite să sprijine dezvoltarea unei infrastructuri energetice eficiente în Europa.

În primul rând, în Orientările sale privind rețelele energetice trans-europene (Orientări TEN-E)³, UE a identificat 314 proiecte de infrastructură („proiecte de interes general”) a căror finalizare ar trebui facilitată și accelerată. Acest lucru implică 42 de proiecte „de interes comunitar” de înaltă prioritate (Anexa 1 și 2), care ar putea să aibă o natură trans-frontalieră sau care ar avea un impact semnificativ asupra capacităților de transmitere trans-frontaliere. Orientările oferă un cadru în vederea creșterii coordonării, monitorizării progreselor aflate în

¹ Ex. Polonia, Regatul Unit, Spania, Irlanda, Italia, Franța, Portugalia, precum și Bulgaria și România.

² COM(2007) 1, 10.1.2007.

³ Decizia nr. 1364/2006/CE. JO L 262/1 din 22.9.2006.

curs de aplicare și, atunci când este cazul, în vederea sprijinului financiar comunitar prin intermediul împrumuturilor Băncii Europene de Investiții (BEI).

În al doilea rând, UE a introdus de curând norme specifice în scopul de a garanta un nivel corespunzător al interconectării energiei electrice și al aprovizionării cu gaz între statele membre, în timp ce facilitează un climat stabil al investițiilor (Directivele CE privind protecția securității aprovizionării cu energie și investițiile în infrastructură⁴, precum și măsurile corespunzătoare privind protecția aprovizionării cu gaz⁵).

În al treilea rând, Consiliul European a solicitat, în concluziile sale cu ocazia întrunirii din iunie 2006, să se acorde „un sprijin total proiectelor de infrastructură compatibile cu aspecte legate de mediu și celor care vizează deschiderea unor noi căi de aprovizionare în vederea diversificării importurilor de energie, ceea ce ar reprezenta un beneficiu pentru toate statele membre”.

În cele din urmă, cu ocazia întrunirii din 14-15 decembrie 2006, Consiliul European a subliniat importanța ”finalizării unei piețe energetice interne interconectate, transparente și nediscriminatorie, care să dispună de norme armonizate” și a „dezvoltării cooperării pentru a face față situațiilor de urgență, în special în cazul întreruperii aprovizionării”.

Necesitatea unor acțiuni urgente

În pofida existenței acestei legislații, progresele înregistrate în dezvoltarea rețelelor sunt insuficiente. Încă mai există obstacole semnificative.

Astfel cum se explică în mod detaliat în Comunicarea Comisiei privind „Perspectivele pentru piața internă a gazului și a energiei electrice”, la ora actuală, Uniunea Europeană nu poate garanta unei societăți a UE dreptul de a vinde energie electrică și gaz în orice stat membru pe același picior de egalitate cu societățile naționale existente, fără discriminare sau dezavantaje. Mai concret, accesul nediscriminatoriu la rețea și un nivel eficient de supervizare legislativă asemănătoare nu există încă în fiecare stat membru.

În plus, Uniunea Europeană nu a abordat încă în mod corespunzător provocările legate de investițiile în noi infrastructuri adecvate bazate pe un cadru legislativ comunitar, comun și stabil, în sprijinul pieței interne. Gradul necesar de coordonare între rețelele energetice naționale în materie de standarde tehnice, norme de echilibrare, calitatea gazului, regimuri de contact și congestia mecanismelor de gestionare, care sunt necesare pentru a permite comerțului trans-frontalier să funcționeze eficient, este la ora actuală practic inexistent.

De menționat, în special, că investițiile sunt distorsionate ca urmare a unor concentrări insuficiente. Operatorii de rețea nu dispun de stimulenți în vederea dezvoltării rețelei în interesul comun al pieței, având ca rezultat facilitarea noilor intrări la nivel de generare și aprovizionare. Comunicarea de mai sus privind piața internă arată că există dovezi semnificative care indică faptul că deciziile legate de investiții ale societăților integrate vertical tind să favorizeze necesitățile filialelor de aprovizionare. Asemenea societăți par destul de reticente în ceea ce privește mărirea, de exemplu, a capacității de import a gazului (ex. terminale GNL) în cadrul unui proces deschis care, în unele cazuri, a dus la soluționarea

⁴ Directiva 2005/89/CE, JO L 33/22 din 4.2.2006.

⁵ Directiva Consiliului 2004/67/CE, JO L 127/92 din 29.4.2004.

problemelor legate de securitatea aprovizionării. Același lucru este valabil, în unele cazuri, în ceea ce privește disponibilitatea capacități de conectare pentru noi generări de energie.

Rețelele funcționează în fiecare an aproape de limita lor fizică cu riscul de a ocaziona întreruperi⁶ temporare ale aprovizionării. Numeroase țări și regiuni continuă să fie „insule energetice”, izolate în mare măsură de restul pieței interne. Acest lucru este valabil îndeosebi pentru țările baltice⁷ și noile state membre din sud-estul Europei.

Sumele investite în infrastructura trans-frontalieră par să fie extrem de mici. Numai 200 de milioane de € sunt investite anual în rețele electrice⁸ având ca scop principal mărirea capacității de transmitere trans-frontaliere. Acestea reprezintă numai 5% din investițiile totale anuale în rețele electrice în UE, Norvegia, Elveția și Turcia.

Aceste cifre nici măcar nu corespund necesității unei infrastructuri eficiente, conform obiectivelor PEE. UE va trebui să investească, înainte de 2013, cel puțin 30 de miliarde de € în infrastructură (6 în transmiterea energiei electrice, 19 în conducte de gaz și 5 în terminale de Gaz natural lichefiat (GNL), dacă dorește să finalizeze prioritățile stabilite de Orientările privind TEN-E⁹.

Conectarea la rețea¹⁰ a unei mai mari cantități de energie electrică obținută din surse energetice regenerabile și internalizarea costurilor de echilibrare legate de generatoarele intermitente¹¹ sunt, de exemplu, estimate la aproximativ 700-800 de milioane de € anual.

Odată cu micșorarea rezervelor interne de gaz, importurile vor reprezenta o parte din ce în ce mai mare privind cererea de gaz. Această dependență ridicată necesită alinierea investițiilor oportune în toate părțile lanțului de aprovizionare cu gaz, precum și acordarea unui sprijin total acordat interconectărilor externe la rețeaua energetică. În pofida acestor necesități, au fost manifestate preocupări (AIE)¹² legate de riscul mare privind insuficiența investițiilor în ansamblul sectorului gazului.

Dacă UE continuă să utilizeze infrastructura sa actuală, nici unul dintre obiectivele PEE nu va fi atins. Din cauza congestiei, prețurile energetice vor crește. Dezvoltarea surselor de energie regenerabile va fi stopată de lipsa de capacități în materie de rețele de transmitere în sau între statele membre. Experiențele recente arată că există probleme semnificative în ceea ce privește dezvoltarea surselor de energie ecologice, în timp ce termenul mediu de construcție a

⁶Raportul Comisiei privind crearea unei piețe interne a gazului și energiei electrice (COM (2005) 568 final).

⁷Chiar dacă recent, a fost finalizată o legătură între Estonia și Finlanda.

⁸ Investițiile anuale pentru ansamblul rețelei se ridicau la 3,5 miliarde de € (4 miliarde de € în 2006); „Studiul asupra investițiilor în TEN-E” (2005).

⁹ Cifra de 6 miliarde de € corespunde proiectelor energetice de interes comunitar. Această sumă reprezintă numai o parte din totalul necesității de rețele la nivel de UE. Previziunile AIE pentru necesitățile totale de investiții în rețele în UE între 2001 și 2010 sunt, de exemplu, de 49 de miliarde de €. Astfel, investițiile pentru a diminua congestiile reprezintă numai o parte din totalul necesitat. *“Lessons from Liberalised Electricity Markets”* (OCDE/AIE 2005)

¹⁰ Concentrarea ridicată de energie eoliană în nordul Germaniei, conectată îndeosebi la rețele de distribuție și cu o capacitate de transmitere insuficientă pe direcția nord-sud, produce fluxuri energetice imense prin intermediul sistemelor de transmitere vecine, afectând din ce în ce mai mult stabilitatea sistemului și capacitățile comerciale (EWIS).

¹¹ Sursele de energie eoliană vor crește de la 41 GW în 2005 la aproximativ 67 GW în 2008 („Studiu de integrare privind energia eoliană în vederea integrării cu succes a energiei eoliene în cadrul Rețelelor energetice europene”).

¹² Raportul AIE privind „Gazul natural. Revizuirea pieței 2006. Către o piață globală a gazului”.

unei ferme eoliene este de aproximativ trei ani și că timpul necesar în vederea conectării și integrării geografice a fermelor eoliene dispersate poate ajunge la zece ani¹³. Ca urmare a insuficienței capacității rețelelor de transmitere și a scăderii producției, fiecare piață energetică națională va rezerva, de asemenea, o mai mare capacitate de generare pentru a face față creșterilor neprevăzute ale cererii sau întreruperilor neprevăzute ale generatoarelor, ceea ce duce la un sistem energetic mai puțin eficient.

Obiectivele Planului

Acest Plan ilustrează starea de finalizare actuală a celor 42 de proiecte de interes comunitar privind gazul și energia electrică. Chiar dacă nu sunt considerate ca fiind proiecte de interes comunitar, terminalele de Gaz natural lichefiat (BNL) sunt de asemenea examinate¹⁴. Multe dintre aceste proiecte înregistrează progrese, altele nu. Astfel, acest Plan propune măsuri specifice privind finalizarea progresivă a acestor proiecte vitale care înregistrează întâzieri la ora actuală. Acesta propune, în cele din urmă, măsuri menite să faciliteze un cadru de investiții stabil.

Un Document de lucru al serviciilor Comisiei însoțește și completează acest Plan¹⁵ care dezvoltă o analiză¹⁶ anterioară.

Acest Plan vizează proiecte de interes comunitar adoptate de Consiliu și de Parlamentul European în cadrul Orientărilor TEN-E. Alte proiecte¹⁷ ar putea fi luate în considerare pe termen mediu și pe termen lung în cadrul următoarei revizuirii a Orientărilor TEN-E.

2. EVOLUȚIA ACTUALĂ A INFRASTRUCTURII ENERGETICE EUROPENE

Analiza efectuată de către serviciile Comisiei a evidențiat diverse probleme.

Electricitate

20 din 32 proiecte de interes comunitar înregistrează întâzieri (Anexa 3). 12 din 20 de proiecte înregistrează întâzieri între un an și doi ani, în timp ce opt dintre acestea înregistrează o întâziere mai mare de trei ani. Numai 12 din 32 de proiecte de interes comunitar (37%) nu înregistrează întâzieri; numai cinci au fost complet sau aproape finalizate¹⁸. O secțiune a unui singur proiect se află în stadiu de așteptare a finalizării

¹³ EWIS

¹⁴ O analiză mai profundă a interconectărilor legate de produsele din țiței și petrol vor fi, de asemenea, necesare în viitor având în vedere că țițeiul continuă să joace un rol important în cadrul peisajului energetic iar dependența de importul de țiței a UE crește până la 90%. Va fi necesară o nouă infrastructură de transport, cum ar fi conductele, nu numai în ceea ce privește diversificarea geografică, cât și pentru a putea face față provocărilor legate de tendințele generale către exploatarea țițeiului mai greu și mai acid și insuficienței capacităților folosite la ora actuală. Acest lucru va fi deosebit de important, în special pentru statele membre din Europa Centrală și din bazinul mediteranean.

¹⁵ SEC(2007) 1715

¹⁶ SEC(2006)1059

¹⁷Ex. dezvoltarea coridorului energetic Asia Centrală – regiunea trans-caspică – Marea Neagră, precum și a conductei de gaz Baku – Erzurum.

¹⁸Linia Aveline (FR)- Avelgem (BE); linia S- Fiorano (IT) – Robbia (IT); linia S. Fiorano (IT)– Nave (IT) – Gorlago (IT); linia V. Hassing (DK) – Trige (DK); Legătura *Estlink* submarină prin cablu între Finlanda și Estonia.

celeilalte secțiuni de mai mult de 10 ani¹⁹. Două proiecte se află în stadiul de construcție parțială²⁰.

Diverse concluzii pot fi subliniate în ceea ce privește lipsa progreselor:

- Complexitatea planificării și alte proceduri de autorizare sunt motivele principale ale acestor întârzieri. Chiar dacă procedurile legale sunt, în general, asemănătoare în majoritatea statelor membre, etapele principale (procesul de planificare generală a aplicării) ale procesului de planificare sunt puse în aplicare prin proceduri structurate în mod diferit. Acesta este cazul atunci când trebuie integrate²¹ rețele separate, atunci când sunt implicate diverse autorități²² sau atunci când este vorba despre perioade de consultare și proceduri de autorizare lungi²³.
- Atunci când un proiect vizează două sau mai multe state membre, lipsa unei planificări armonizate și procedurile de autorizare duc adeseori la întârzieri excesive.
- Obiecții, altele decât aspecte²⁴ legate de mediu și sănătate pot întârzia în mod semnificativ finalizarea multor proiecte²⁵. Instalarea costisitoare a cablurilor submarine, care nu întâlnesc opoziția populației, înregistrează la ora actuală progrese mai mari față de anumite interconectări terestre contestate.
- Dificultăți financiare legate de anumite proiecte au cauzat de asemenea întârzieri²⁶, în special în ceea ce privește integrarea „energiei electrice ecologice” și conectarea țărilor vecine.
- Se pare că anumiți operatori ai sistemului de transmitere (TSO) au fost lenți în materie de mărire a capacității trans-frontaliere. Acest lucru este adeseori rezultatul unor stimulente necorespunzătoare acordate prin cadrul normativ sau deoarece unii TSO fac parte din societăți integrate vertical care nu doresc să mărească ritmul aprovizionării actuale, ceea ce ar putea să afecteze filialele de aprovizionare ale acestora. Totodată, tarifele privind aprovizionarea, reglementate în mod necorespunzător, care au fost recalulate pe termen extrem de scurt (ex. o dată la 3 luni sau o pe an), au îngreunat dezvoltarea infrastructurii prioritare.

Gaz

¹⁹Partea belgiană a proiectului Moulaine (FR)–Aubange (BE), în așteptarea finalizării secțiunii franceze.

²⁰Întârzieri ca urmare a necesității de integrare a liniilor cu înalt voltaj în cadrul proiectelor feroviare (linia Thaur (AT)–Brixen (IT)).

²¹Liniile Philippi (EL)–Hamitabad (TR); Hamburg-Krümmel (DE)-Schwerin (DE).

²²Legătura Fennoscan prin cablu submarin între Finlanda și Suedia, atunci când procedura de autorizare cuprinde soluționarea problemelor de drept maritim.

²³Legătura prin cablu submarin dintre Regatul Unit și Țările de Jos, cu proceduri de autorizare lungi.

²⁴Impactul vizual este adeseori o preocupare majoră pentru populațiile locale.

²⁵Liniile St-Peter (AT)-Tauern (AT), Lienz (AT)-Cordignano (IT), Sentmenat (ES)- Bescanó (ES)- Baixas (FR), Hamburg/Krümmel (DE)-Schwerin (DE), Neuenhagen (DE)-Vierraden (DE)-Krajnik (PL).

²⁶Extinderea rețelei UCTE către est pentru a cuprinde țările baltice; extinderea germană a rețelei pentru a integra energia electrică ecologică; linia Tunisia-Italia.

În ansamblu, finalizarea celor 10 conducte de gaz de „interes comunitar” progresează destul de bine (Anexa 4).

Nu s-au înregistrat întârzieri semnificative în majoritatea proiectelor. Cel puțin șapte din 10 proiecte de conducte de gaz de interes comunitar ar trebui să fie operaționale în perioada 2010-2013: o conductă de gaz a fost terminată²⁷, două se află în construcție²⁸, iar alte două se află în stadiu de construire parțială²⁹. Această infrastructură va reprezenta o capacitate anuală de import a UE de aproximativ 80-90 bm^3 până în 2013 (16-17% din necesitățile de gaz estimate ale UE pentru 2010)³⁰.

Pe de altă parte, lucrările privind cele 29 de terminale de GNL și instalații de stocare au fost îngreunate în mod semnificativ în diferite state membre. Nouă proiecte³¹ au trebuit să fie abandonate și a fost necesar să se găsească soluții alternative. Alte cinci proiecte GNL sunt blocate la ora actuală³².

În rezumat, investițiile și angajamentul legate de lanțul de aprovizionare cu gaz par satisfăcătoare. Cu toate acestea, chiar dacă mai multe proiecte semnificative de conducte de gaz devin realitate, riscurile privind investițiile în conductele care traversează mai multe frontiere par să fie în creștere. Întârzierile sunt, de asemenea, cauzate de preocupări legate de mediu sau de opoziția semnificativă a localnicilor în ceea ce privește terminalele de GNL. Au fost de asemenea menționate costurile în creștere ale materiilor prime și lipsa de mână de lucru calificată³³.

3. ACȚIUNI NECESARE: PROPUNERILE COMISIEI

3.1. Infrastructura-cheie întâmpină dificultăți semnificative

Evaluarea Comisiei a oferit o bază în scopul de a garanta faptul că se acordă atenție și se depun eforturi corespunzătoare atât la nivel comunitar, cât și național. Părțile interesate și autoritățile naționale ar trebui, la ora actuală, să se angajeze pe calea unei finalizări rapide.

Acțiunea 1: Identificarea infrastructurii cele mai importante care întâlnește dificultăți considerabile

Electricitate

Comisia a identificat următoarele proiecte cheie care sunt vitale în vederea finalizării pieței interne, integrării generării din surse energetice regenerabile pe piață și îmbunătățirii

²⁷Conducta *Green-stream* dintre Libia și Italia prin Sicilia.

²⁸Conducta TRANSMED II Algeria-Tunisia și Italia, care trece prin Sicilia. Conducta Balgzand – Bacton între Țările de Jos și Regatul Unit.

²⁹Conducta de gaz nord-europeană; Conducta de gaz Turcia-Grecia-Italia.

³⁰PRIMES. „Politica europeană a energiei și transporturilor. Scenarii privind vectori cheie”. (2004).

³¹ Terminalele de GNL de pe coasta ioniană, de la Corgliano Calabro, de pe coasta tireniană, cel de la Montaldo di Castro, cel de la băile termale tireniene de la Lamezia, de la San Ferdinando tirenian, de pe coasta Liguriei, de la Vado Ligure și al doilea terminal de GNL în Grecia continentală.

³² Terminalul de GNL de la Muggia, terminalul de GNL de la Brindisi, terminalul de GNL de la Taranto, terminalul de GNL din Sicilia, terminalul de GNL de la Livorno (în larg).

³³ AIE. 2006.

semnificative a aprovizionării și, atunci când se cunoaște situația, ceea ce poate duce la întârzierea punerii în aplicare.

Proiecte	Justificare	Data finalizării comunicată în 2004 (2006)	Motivele întârzierii
Kassø (DK) – Hamburg/Dollern (DE)	Această legătură este esențială pentru integrarea unui volum mare de energie eoliană în nordul Germaniei, Danemarca, Marea Nordului și Marea Baltică, precum și pentru schimburile comerciale cu Europa de Nord; de asemenea, pentru securitatea rețelei și a comerțului.	2010 (2012); Proiect încă în faza de studiu	Zonă cu densitate demografică ridicată: numeroși proprietari de terenuri;
Hamburg/Krümmel (DE) – Schwerin (DE).	Integrarea energiei eoliene; reducerea diferenței dintre rețelele Est și Vest ale UE.	2007 (2007) Faza de autorizare	Opoziție din partea populației locale: prezență rutieră, frica de câmpuri electromagnetice), deteriorarea peisajului; Proceduri lungi de consultare a populației; Numeroase părți interesate; Perspective supra-regionale sau europene neînțelese.
Halle/Saale (DE) – Schweinfurt (DE)	Aceleași motive menționate mai sus.	2010 (2009) Faza de autorizare	Trecerea Thüringer Wald; Opoziție din partea populației locale: impact negativ asupra turismului, prezență rutieră, frica de CEM, deteriorarea peisajului; Varietatea părților interesate; Perspective supra-regionale sau europene neînțelese.
St-Peter (AT) – Tauern (AT)	Cea mai congestionată zonă din Europa Centrală, cauzând riscuri privind securitatea funcționării rețelei	2010 (2011) Faza de autorizare/studiu	Încetineala procedurii de autorizare: necesită coordonare suplimentară; Opoziție din partea populației locale: CEM, deteriorarea peisajului, specii de păsări protejate și insecte; Teren dificil; Autoritățile responsabile pe lângă AIE și cu autorizarea nu sunt adaptate pentru mari proiecte de infrastructură;
Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT)	Vezi motivele de mai sus.	2007 (2009) Faza de autorizare	Încetineala procedurii de autorizare; Opoziție din partea populației locale: Deteriorarea peisajului, CEM, necesită cablu subteran; Opoziție eventuală față de construirea căilor de acces la site Autoritățile responsabile pe lângă AIE și cu autorizarea nu sunt adaptate pentru mari proiecte de infrastructură;
Dürnrohr (AT) – Slavětice (CZ)	Legătură esențială pentru noile state membre și Europa Centrală	2007 (2009); Proiect aflat încă în faza de studiu	Opoziție AT față de energia nucleară; Legat de consolidarea rețelei austriece (nord-sud); Zonă protejată; Sensibilitatea populației locale față de CEM (AT)
Udine Ovest (IT) – Okroglo (SI)	Liniile dintre Slovenia și Italia supraîncărcate; Risc semnificativ de <i>black-out</i> în Italia Legătură de mare importanță pentru fluxurile energetice la nivel comunitar	2009 (2011) Proiect aflat încă în faza de studiu	Identificare dificilă a punctelor trans-frontaliere dintre Italia și Slovenia; Densitate demografică ridicată; Dificultăți comerciale potențiale; Definierea rețelei rutiere: 35% din teritoriul Sloveniei intră sub incidența programului Natura 2000; Opoziție din partea populației locale: CEM, deteriorarea peisajului; Pre-condiție pentru Slovenia: Finalizarea liniei Berecevo-Krsko și

			interconectarea cu Ungaria; Îmbunătățire prealabilă a rețelei TI;
Legătură energetică între Lituania și Polonia, inclusiv actualizarea rețelei poloneze (DE-PL)	Legătură vitală între rețeaua baltică și UCTE	2012 (2013) Proiect aflat încă în faza de studiu	Coordonare și lipsa de sprijin politic suficient în trecut; incertitudine datorată diferitelor zone sincronizate; Stabilitatea rețelei poloneze; Zone naturale protejate traversate; Exproprierea necesită modificări legislative în Polonia; Se necesită o stație cu transformator „spate-n spate”; Incertitudine privind sincronizarea zonelor.
Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR) Moulaine (FR) – Aubange (BE) Legătura prin cablu submarin între Anglia (UK) și Țările de Jos (NL)	Vital pentru conectarea UCTE cu „insula” energetică iberică.	2007 (2009); Faza de autorizare 2010 (2012) Partea belgiană a proiectului a fost finalizată, în timp ce secțiunea franceză se află încă în stadiul de studiu 2008(2010) Faza de autorizare	Traversarea munților Pirinei; definiție dificilă a punctelor trans-frontaliere dintre Spania și Franța; Opoziție din partea populației locale: Prioritate acordată proiectului Avelin-Avelgem; Acceptabilitate dificilă în zonele rurale și urbane; Ruta nedefinită la ora actuală de partea franceză (lipsesc 13 sau 16 km) Proceduri legate de mediu lungi; proceduri legislative olandeze lungi; proceduri de consultare publică lungi în ambele țări; incertitudine legată de finanțare și de credite adiționale; incertitudine legată de legislația privind legătura (ex. cerințe de scutire/orientări privind gestionarea congestiilor).

Gaz

În sectorul gazului, UE trebuie să își diversifice sursele de aprovizionare cu gaz actuale (Norvegia, Rusia și Africa de Nord). Este important să se dispună de o conductă („al patrulea coridor”) care să aducă gaz alternativ (30 bcm sau 7% din cererea de gaz pentru UE în 2010) din regiunea caspică și Orientul Mijlociu prin conducta Nabucco.

De asemenea, UE trebuie să garanteze că toate proiectele prioritare privind sectorul gazului sunt finalizate în mod rapid. Comisia ia notă de faptul că conducta GALSI care leagă Algeria de Peninsula italică (prin Sardinia) înregistrează întârzieri semnificative.

De asemenea, trebuie garantată furnizarea crescândă de importuri de gaz la finalul lanțului de aprovizionare, astfel încât gazul să ajungă la consumatorii finali. Dezvoltarea distribuției în aval este vitală (ex. conductele care leagă piețele de gaz germană, daneză și suedeză, precum și cele dintre piețele germană, a Benelux-ului și britanică). În cele din urmă, GNL poate oferi o mai mare flexibilitate, îndeosebi statelor membre care depind în mod exclusiv de o singură sursă de aprovizionare cu gaz. GNL poate constitui o bună rezervă care să contribuie la garantarea aprovizionării cu gaz și la creșterea competitivității pe piață. În acest context, Comisia va analiza în 2007 dacă sunt necesare acțiuni comunitare în vederea intensificării solidarității în sectorul energetic printr-un plan de acțiune legat de GNL.

3.2. Desemnarea coordonatorilor europeni în vederea urmăririi proiectelor prioritare identificate

În cadrul Orientărilor TEN-E, Comisia poate desemna un coordonator european, de comun acord cu statele membre respective și după consultarea Parlamentului European.

Coordonatorul va promova dimensiunea europeană a proiectului și va lansa un dialog trans-frontalier între promotori, sectorul public și privat, precum și între autoritățile locale și regionale și populația locală. Coordonatorul va contribui la coordonarea procedurilor naționale (**inclusiv proceduri legate de mediu**) și va prezenta un raport privind progresele înregistrate de proiect, proiecte și dificultăți sau obstacole care ar putea provoca ca urmare a unei întârzieri semnificative.

Acțiunea 2: Desemnarea coordonatorilor europeni (Vezi Secțiunea 3.1)

La începutul anului 2007, Comisia va propune desemnarea unor Coordonatori europeni în scopul de a facilita finalizarea următoarelor proiecte:

Pentru energie electrică:

Legătură energetică între Germania, Polonia și Lituania, îndeosebi Alytus – Elk (stație „spate-n spate”);

Conectările energiei eoliene din larg în Europa de Nord (Danemarca, Germania și Polonia);

Conexiunea între Franța și Spania, îndeosebi a liniei Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR).

Pentru gaz:

Conducta NABUCCO;

Ulterior, în funcție de progresele înregistrate, va fi luată în considerare desemnarea coordonatorilor europeni pentru următoarele proiecte:

- Pentru energie electrică: Legături în și către Austria;
- Conexiuni între Italia și Slovenia;
- Legături între Regatul Unit și Europa continentală;
- Linia Moulaine (FR)-Aubange (BE).

Pentru gaz:

- Conducta GALSI care leagă Algeria, Italia prin Sardinia și Toscani, cu un segment către Franța prin Corsica;
- Conducta de gaz Suedia-Danemarca-Germania;
- Capacitatea de distribuție a gazului în aval între Germania, Țările de Jos, Belgia și Regatul Unit;

- Finalizarea diverselor terminale de GNL care înregistrează întârzieri semnificative.

3.3. Planificarea rețelelor conform necesităților consumatorilor

Recentul *black-out* care a avut loc în 8 țări ale UE la 4 noiembrie 2006 a arătat faptul că Europa continentală se comportă deja, din anumite puncte de vedere, ca un sistem energetic unic, dar dispune de o rețea care nu este concepută în mod adecvat.

Sistemul energetic european (inclusiv infrastructura de rețea) trebuie planificat, construit și gestionat pentru consumatorii pe care îi va deservi. Identificarea, planificarea și construirea unei asemenea infrastructuri pe piețe liberalizate este un proces continuu care necesită o monitorizare periodică și o coordonare între protagoniștii pieței. Nu este vorba, pur și simplu, de construirea mai multor interconexiuni sau uzine electrice în fiecare regiune. Este vorba, de asemenea, despre viitorul amestec energetic al UE, despre gestionarea sistemului cu cote mai mari de generare intermitentă, precum și despre situarea geografică a site-urilor de generare. Transparența privind congestia rețelei pe termen scurt și pe termen lung este esențială.

În UE, o planificare coordonată îmbunătățită privind infrastructura necesară și/sau capacitatea de generare ar trebui prevăzută(e) în fiecare din diversele regiuni energetice, precum și între aceste regiuni. Acest obiectiv este definit în Comunicarea Comisiei privind perspectivele piețelor interne ale gazului și energiei electrice. Vor fi luate în considerare două căi principale în vederea ameliorării nivelului coordonării TSO.

Utilizarea lui GALILEO pentru supravegherea în timp real a rețelelor energetice este indispensabilă în vederea dezvoltării unei rețele inovatoare „deștepte”. Va permite monitorizarea și controlul sistemului energetic în timp real. Acesta va contribui, de asemenea, în cadrul următoarei inițiative europene privind protecția Infrastructurii Energetice Vitale.

Acțiunea 3: Planificare coordonată la toate nivelurile

În 2007, Comisia va propune înființarea unui organism comunitar privind TSO-ul responsabil cu planificarea coordonată a rețelei.

Astfel cum s-a explicat în mod detaliat în comunicarea privind „Perspectivele pieței interne a gazului și energiei electrice”³⁴, acest cadru ar trebui să ofere o platformă în vederea monitorizării și analizei evoluțiilor prezente și viitoare ale rețelelor în fiecare sector energetic care ameliorează capacitățile de transmitere între statele membre la nivel regional. Acesta va facilita dialogul dintre părțile interesate, acordând o atenție deosebită aspectelor socio-economice, precum și celor legate de mediu. Va pregăti, menținând o coerență totală față de procedurile de planificare naționale, planuri regionale de dezvoltare a rețelei, precum și previziuni referitoare la aprovizionare și la cerere (situație de vârf și cerere scăzută). Își va achita sarcinile ținând cont de opiniile autorităților de reglementare și de alte foruri relevante pentru sectorul gazului și energiei electrice (ex. forurile de la Florența și Madrid).

Această coordonare ameliorată ar trebui să fie însoțită de o vedere generală a planificării și dezvoltării infrastructurii, stabilită la nivel european. Investitorii potențiali în infrastructura de generare și de transmitere au nevoie de informații actualizate asupra evoluțiilor pe termen

³⁴ COM (2006) 841

scurt și mediu. Oficiul observatorului energetic³⁵ ar trebui să analizeze în consecință cererea de noi infrastructuri la nivel comunitar. Pe baza unei asemenea analize, Comisia va propune, dacă este necesar, modificări la Orientările TEN-E și va continua să desemneze infrastructura prioritara de interes comunitar. Orice dificultate eventuală ar trebui să fie identificată în prealabil pentru a permite pieței să reacționeze. Oficiul ar trebui să ofere sprijin tehnic și material coordonatorilor europeni desemnați.

3.4. Garantarea accelerării procedurilor de autorizare

Durata mare a procedurile legale și de obținere a licențelor constituie obstacole semnificative în calea dezvoltării anumitor infrastructuri de gaz și a proiectelor privind transmiterea energiei electrice. Fragmentarea procedurilor, puternica opoziție a comunităților locale și regionale, utilizarea excesivă a dreptului de veto, numărul mare de entități responsabile cu acordarea permiselor și alte evaluări ale impactului asupra mediului reprezintă obstacole majore. În ceea ce privește conectările dintre statele membre, lipsa de coordonare și diferitele calendare întârzie adeseori procedurile de autorizare.

În pofida introducerii în unele țări a unor proceduri de autorizare simplificate, încă mai persistă dificultățile principale. Construirea unei noi legături poate dura în unele cazuri mai mult de zece ani, în timp ce perioada destinată construirii unei ferme eoliene sau a unei turbine de gaz cu ciclul combinat variază între doi și trei ani.

În Statele Unite, au fost probleme asemănătoare în trecut (ex. *black-outs* în California cauzate de o interconectare insuficientă și de un model de piață necorespunzător, care au dus la abuzuri pe piață). Prin urmare, în cazul unei întârzieri excesive privind finalizarea unei infrastructuri de rețea prioritare într-un stat, planificarea și autorizarea infrastructurii inter-federale a SUA se decide la ora actuală la nivel federal de către Comisia federală a Statelor Unite de reglementare energetică (FERC), cu condiția ca proiectele prioritare să nu fie deja autorizate la nivel de Stat.

Comisia nu consideră la ora actuală că o asemenea abordare este adecvată pentru UE. Cu toate acestea, sunt necesare acțiuni dacă se dorește să se aibă vreo speranță realistă că infrastructura de gaz și energie electrică a UE va fi capabilă să se adapteze în mod eficient la realitățile schimbătoare ale piețelor energetice actuale. Este vital să se reducă timpul acordat planificării și construirii infrastructurii UE prioritare, astfel încât să se țină cont evident de preocupările legate de mediu, securitate și sănătate.

În ultimul rând, pe baza Orientărilor TEN-E, desemnarea anumitor proiecte ca fiind de „interes comunitar” ar trebui să contribuie la accelerarea semnificativă a acestora. Această desemnare cuprinde stabilirea unui calendar privind finalizarea proiectului; inclusiv detalii privind prezentarea respectivă a proiectului în cadrul procesului de aprobare (evaluări coordonate ar putea contribui la simplificarea procedurilor). Pentru a garanta eficiența unei asemenea desemnări, Comisia consideră că identificarea pe viitor a proiectelor de interes comunitar ar trebui să facă obiectul unor condiții stricte. Aceasta ar trebui acordată numai proiectelor cu un impact semnificativ asupra fluxurilor energetice și asupra schimburilor comerciale în regiunea respectivă, atunci când planificarea și autorizarea par să fie clare și realiste și care aduc o valoare adăugată comunitară pozitivă și robustă; toate părțile interesate ar trebui să fie de acord.

³⁵ Astfel cum s-a propus în cadrul Revizuirii strategice a energiei europene.

În al doilea rând, Comisia va propune, după consultarea statelor membre și a principalilor protagoniști, definirea procedurilor naționale de autorizare.

Acțiunea 4: Definirea procedurilor de autorizare

În 2007, Comisia va lansa procedura de revizuire a Orientărilor TEN-E pentru a solicita statelor membre, respectând principiul subsidiarității, să stabilească proceduri naționale în cadrul cărora procedurile de planificare și aprobare a proiectelor de interes comunitar să fie finalizate într-un termen maxim de cinci ani.

Aceasta nu înseamnă stabilirea de noi standarde la nivelul UE privind aspectele relevante care urmează să fie abordate în timpul procesului de planificare. Acest lucru vizează numai cerința ca, în asemenea cazuri, procedurile naționale să fie finalizate într-un termen rezonabil, proces care trebuie dus la capăt respectând în același timp legislația privind mediul și interesul legitim al cetățenilor afectați; Acest lucru ar trebui însoțit de referințe corespunzătoare ale celor mai bune practici în ceea ce privește evaluarea standardelor naționale.

3.5. Furnizarea unui cadru clar privind investițiile

Proiectele TEN-E ar trebui să fie finanțate, în primul rând, de către operatorii economici respectivi. Cu toate acestea, investițiile în noile linii de transmitere au scăzut. Această tendință poate fi explicată în parte prin rezerva capacității de transmitere trecute, dar design-ul pieței actuale nu creează stimulenți pentru investiții eficiente în transmitere. Modelele de evaluare regională necorespunzătoare maschează de fapt congestia transmiției intra-regionale sau nu oferă acces la informații adecvate și la timp în legătură cu performanțele rețelelor de transmitere. Investițiile scăzute se află, în mod surprinzător, în contradicție cu interesul din ce în ce mai mare al sectorului privat de a investi în proiecte de infrastructură pe termen lung.

Astfel, este esențial să se garanteze un cadru legislativ stabil și atractiv care să permită sectorului privat să prevadă finalizarea cu succes a investițiilor acestuia și garantarea unui retur stabil pe investiții, în timp ce oferă consumatorilor un nivel de servicii ridicat. În Comunicarea sa asociată privind piețele interne ale gazului și energiei electrice, Comisia prezintă o serie de acțiuni ținând cont de asemenea obiective. Sunt lansate propuneri legate în special de concentrări și de necesitatea de a consolida puterile autorităților de reglementare în sectorul energetic; aceasta se referă, de asemenea, și la necesitatea unei transparențe mai mari.

Finanțarea publică a TEN-E a reprezentat un excelent catalizator care a permis operatorilor din sectorul privat să lanseze finalizarea proiectelor de infrastructură care se confruntă cu proceduri lungi sau costuri considerabile. Finanțarea comunitară evită riscurile de întârziere și oferă stimulenți pentru proiecte în vederea explorării utilizării potențiale a noilor tehnologii sau contribuie la declanșarea unei decizii privind proiecte specifice.

UE trebuie să evolueze către o infrastructură energetică mai bună și mai performantă. Bugetul actual alocat TEN-E (20 de milioane de € anual) nu va fi suficient pentru a atrage noile investiții imense care sunt necesare. La ora actuală, bugetul TEN-E trebuie să facă față:

- Necesității din ce în ce mai mari de a integra energie electrică „ecologică” în cadrul rețelei;
- Creșterii necesității de infrastructură ca urmare a extinderii Uniunii Europene la 27 de state membre;

- Necesitățile de a intensifica coeziunea astfel cum se solicită în Tratat și în Orientările TEN-E și aceea de a conecta un număr mai mare de piețe regionale izolate la o piață unică (integrarea noii Comunități energetice a Europei de sud-est, integrarea sistemului UCTE în cadrul altor sisteme, cum ar fi CSI și legătura Euro-Med, etc.)

Acest lucru îndeamnă la necesitatea de a reflecta dacă nivelul actual al finanțării comunitare este suficient pentru a aborda obiectivele PEE.

Acțiunea 5: Finanțare comunitară

În acest scop specific, Comisia va examina dacă este necesară mărirea volumului finanțării comunitare pentru rețelele TEN-E.

Încă o dată, privind spre viitor, finanțarea comunitară a TEN-E ar trebui să fie destinată mai ales studiilor de planificare și socio-economice cu un impact comunitar mai mare (ex. extinderea sistemului sincronizat UCTE către țările vecine sau integrarea generatoarelor de energie eoliană din larg în cadrul rețelei principale). În ceea ce privește gazul, studiile ar putea aborda aspecte, cum ar fi standardele privind calitatea gazului, armonizare tehnică eventuală sau impactul conductelor de aprovizionare asupra rețelilor interne de distribuție a gazului în aval.

Orientările strategice comunitare privind politica de coeziune în perioada 200-2013 au identificat ca prioritate necesitatea de a aborda utilizarea intensivă a resurselor energetice tradiționale. Acest lucru va cuprinde sprijinul acordat finalizării interconectărilor, cu o atenție deosebită acordată rețelilor transeuropene, îmbunătățirii rețelilor electrice și finalizării, precum și îmbunătățirii rețelilor de transmisie și distribuție de gaz. Comisia încurajează statele membre și regiunile acestora, și îndeosebi pe cele care au aderat la Uniune în 2005 și 2007, să pună în aplicare Orientările prin intermediul programelor lor de investiții. O colaborare mai strânsă cu BEI și BERD este, de asemenea, necesară în scopul de a facilita investiții cu o dimensiune trans-comunitară. Ambele instituții financiare ar trebuie să considere proiectele de interes comunitar ca fiind prioritatea lor numărul unu în cadrul operațiunilor lor de împrumut. Pentru proiecte care implică țări care intră sub incidența Politicii europene de vecinătate, finanțarea ar putea fi disponibilă în cadrul Fondului de investiții pentru politica de vecinătate. Se așteaptă ca Fondul să compenseze de la patru până la cinci ori suma disponibilă alocată pentru împrumuturi în cadrul Instrumentului pentru Politica europeană de vecinătate. Totodată, Facilitatea de infrastructură africană ar putea contribui la promovarea legăturilor energetice relevante cu Europa.

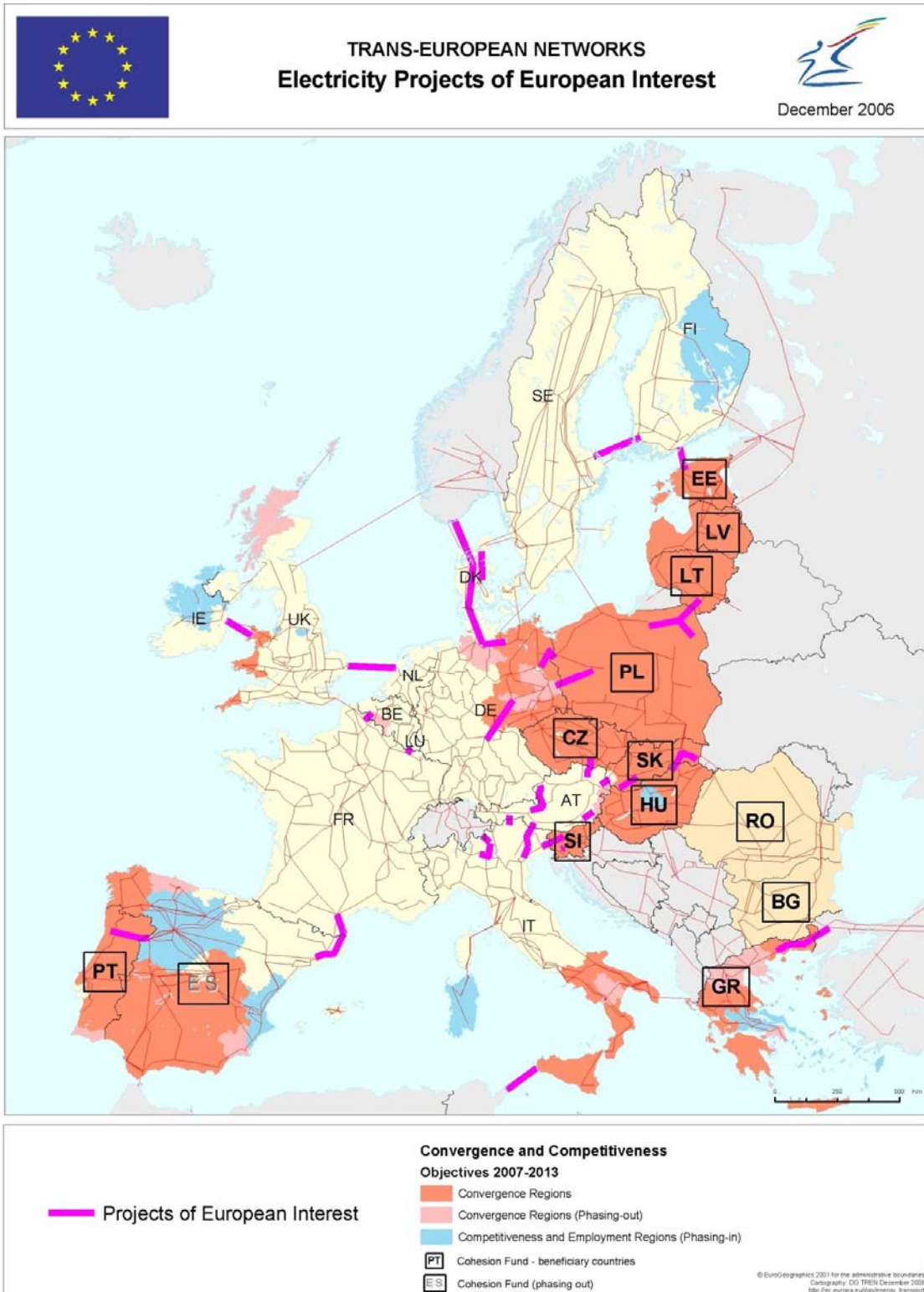
În același timp, pentru a evita eventualul impact asupra concurenței pe piața energetică liberalizată, care provine de la un sprijin public acordat investițiilor în infrastructură, este necesar să se respecte normele comunitare privind ajutoarele de stat.

4. CONCLUZII

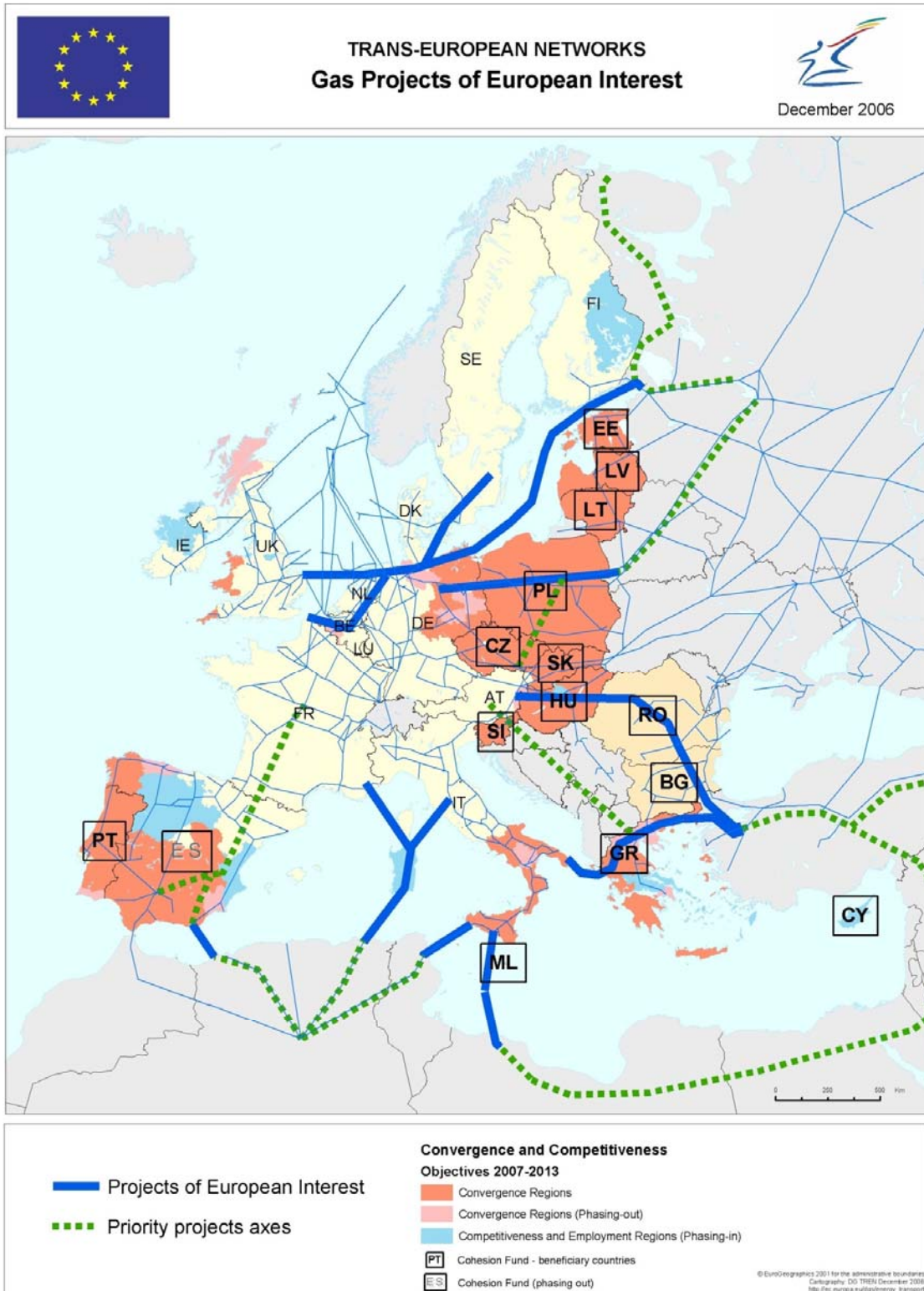
Având în vedere situația actuală a investițiilor în infrastructură, UE nu va putea să construiască o adevărată piață internă unică. Aceasta nu va fi capabilă să integreze producția necesară de energie electrică, care se află în creștere, din surse de energie regenerabile. De asemenea, va continua să suporte costuri ridicate ca urmare a congestiei și a menținerii unei capacități ineficiente în fiecare dintre zonele energetice interconectate insuficient.

O aplicare globală și determinată a proiectelor de interes comunitar, precum și cea a acțiunilor prezentate în această Comunicare este vitală.

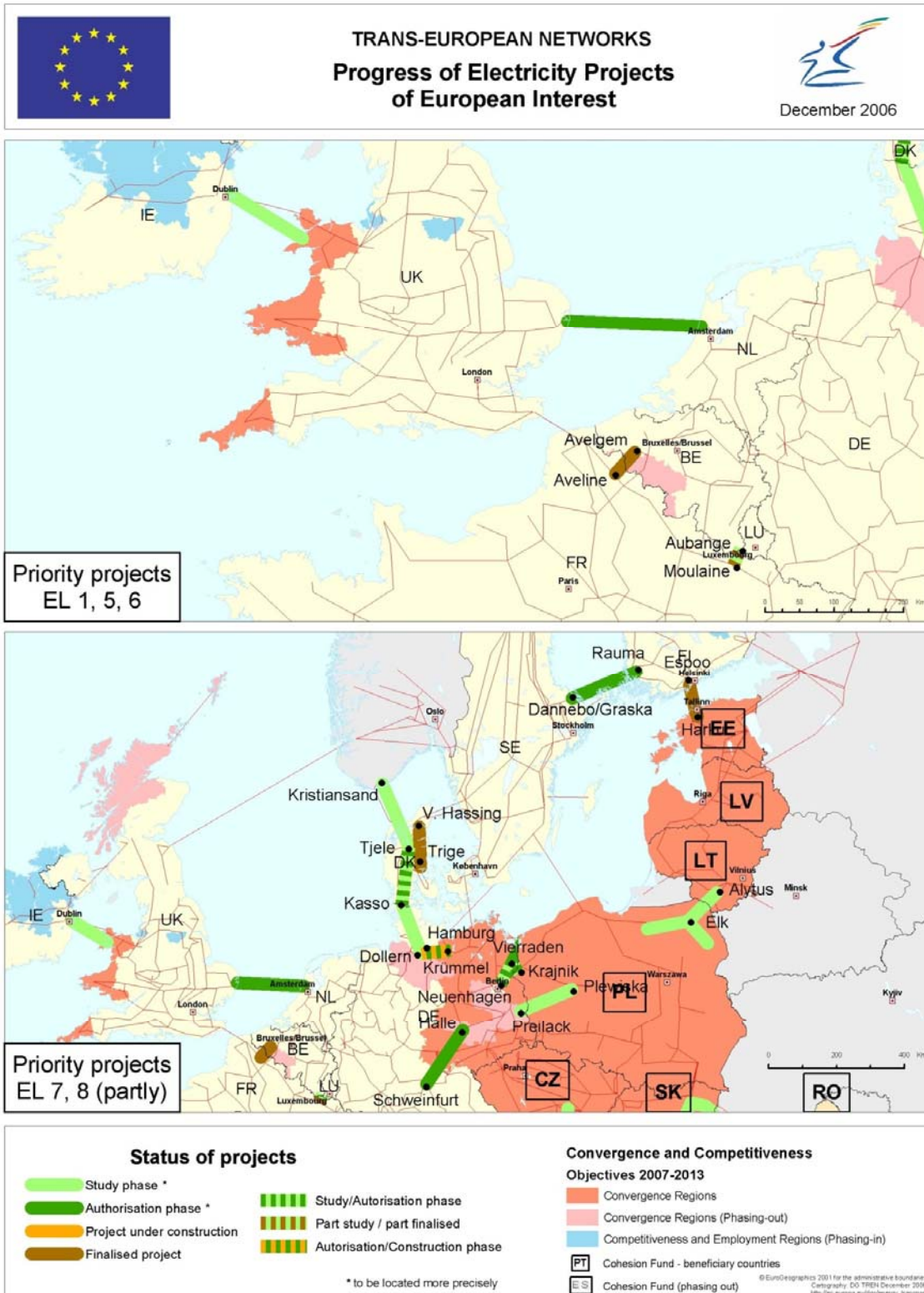
Anexa 1

Anexa 2

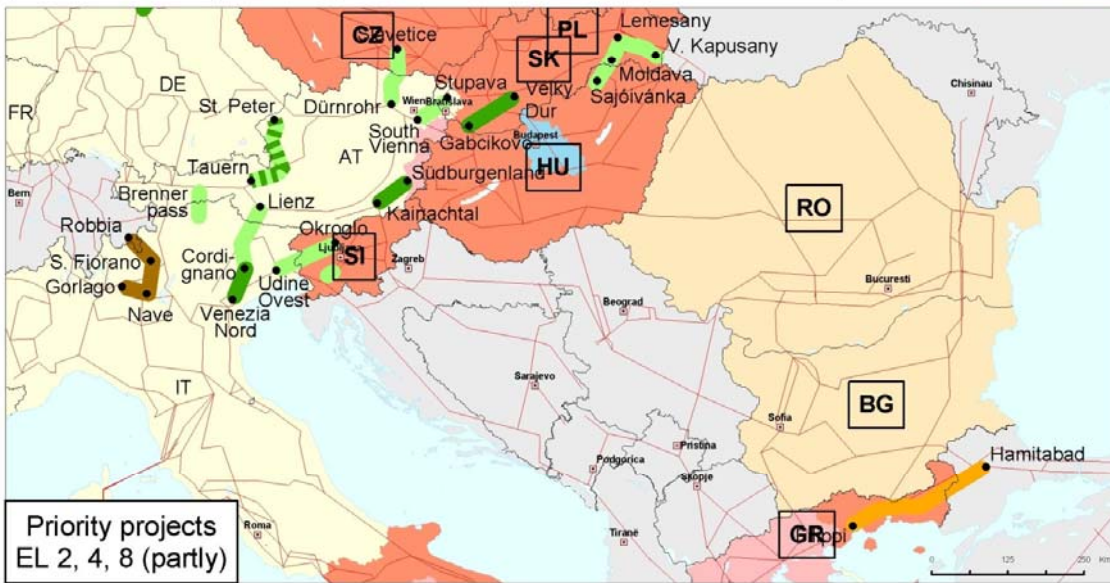
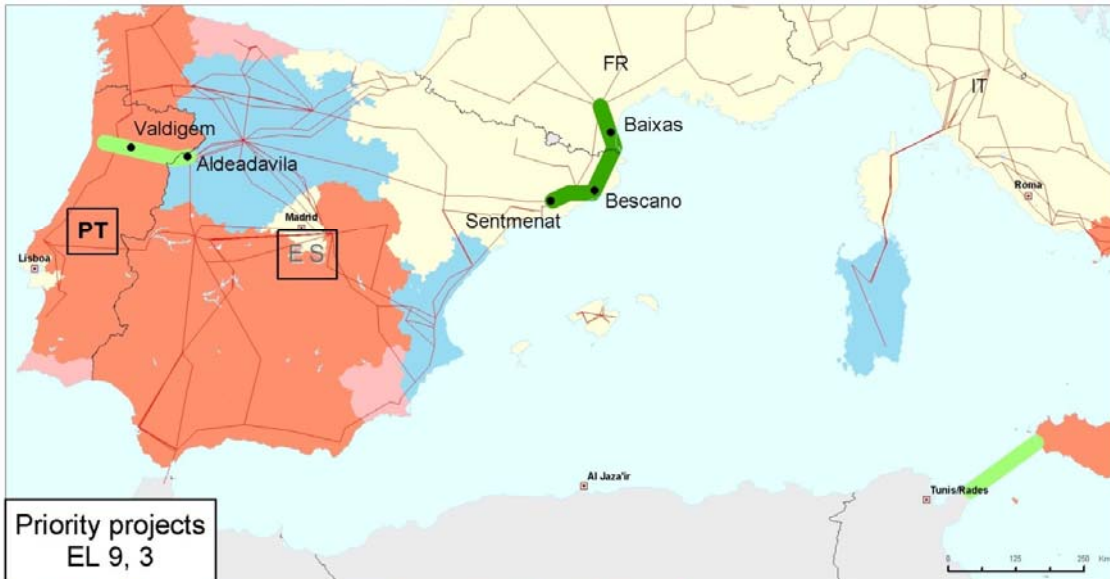

Anexa 3

TRANS-EUROPEAN NETWORKS Progress of Electricity Projects of European Interest

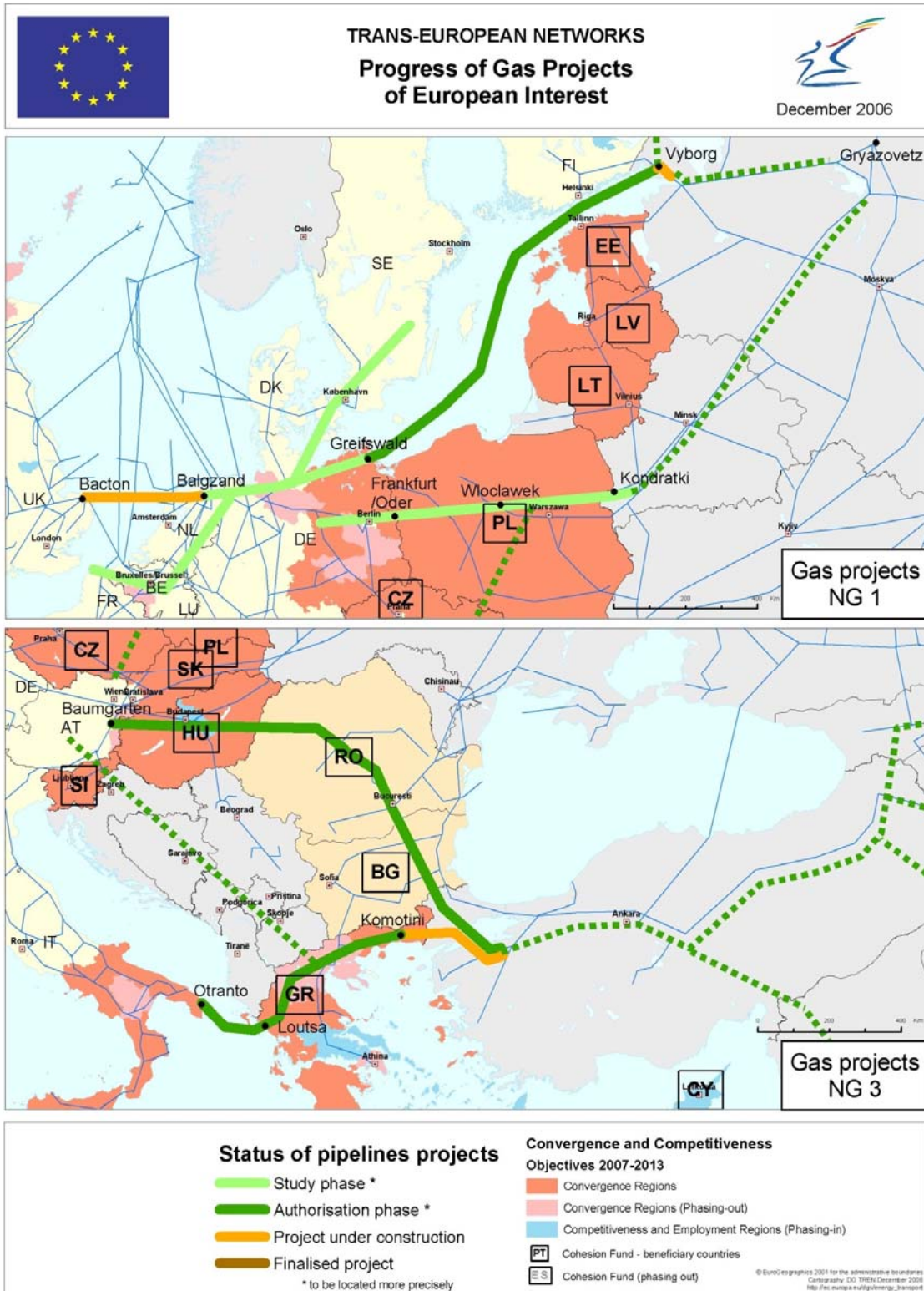

Status of projects		Convergence and Competitiveness Objectives 2007-2013	
Study phase *	Study/Authorisation phase	Convergence Regions	Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
Authorisation phase *	Part study / part finalised	Convergence Regions (Phasing-out)	Cohesion Fund - beneficiary countries
Project under construction		Cohesion Fund (phasing out)	
Finalised project			

* to be located more precisely

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
Cartography: DG TRNS December 2006
http://ec.europa.eu/transport

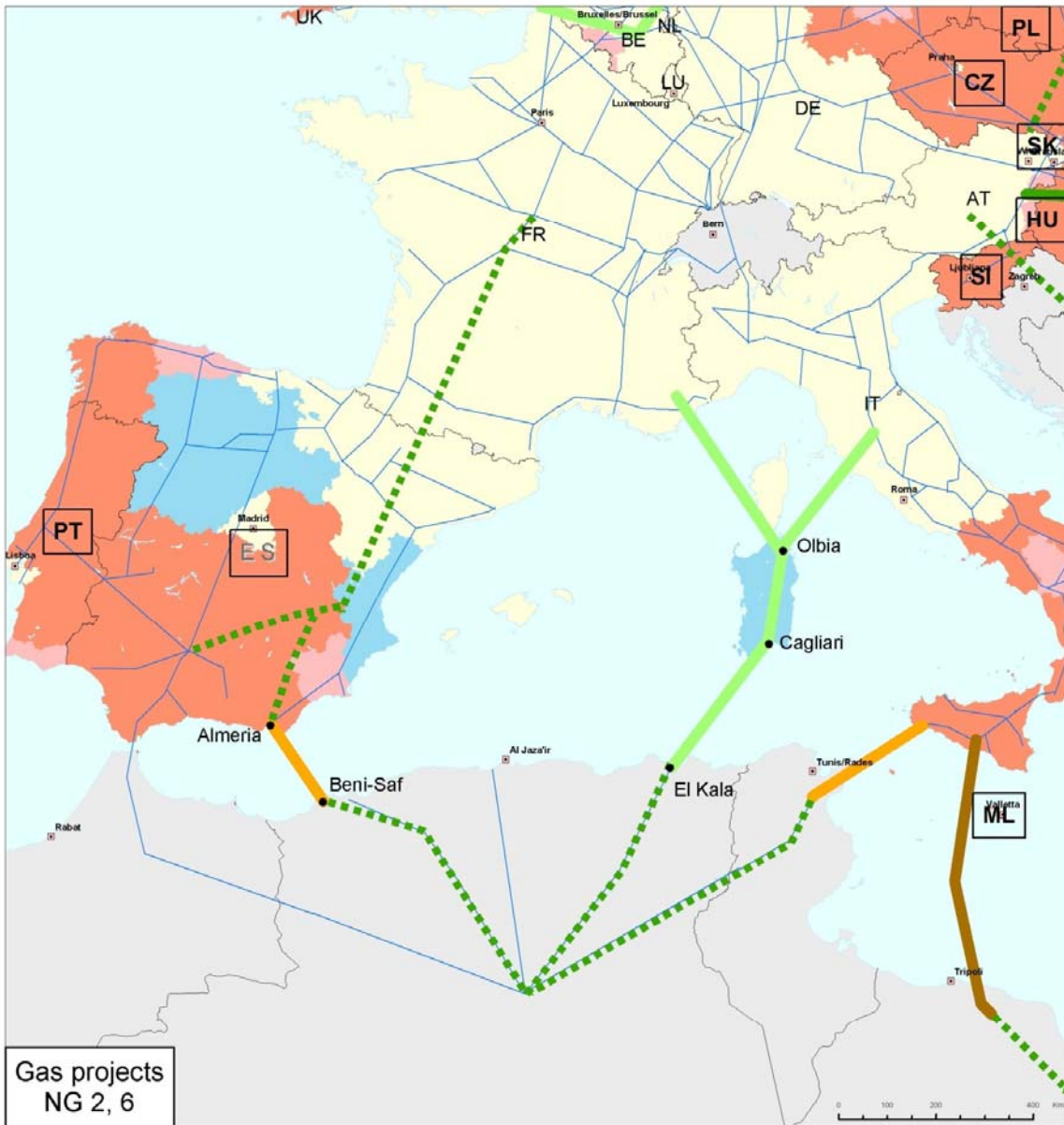
Anexa 4

TRANS-EUROPEAN NETWORKS
Progress of Gas Projects
of European Interest

 December 2006

Status of pipelines projects — Study phase * — Authorisation phase * — Project under construction — Finalised project * to be located more precisely	Convergence and Competitiveness Objectives 2007-2013 ■ Convergence Regions ■ Convergence Regions (Phasing-out) ■ Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in) PT Cohesion Fund - beneficiary countries ES Cohesion Fund (phasing out) © EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries Cartography: DG TREN December 2006 http://ec.europa.eu/eurogeogr